2026 -2030 Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης με έργα 16,2 δισ. €

www.sate.gr

Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ Σελ.: 14 Ημερομηνία έκδοσης: 29-11-2025

2026 -2030

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης με έργα 16,2 δισ. €

Εμφαση σε δρόμους, γέφυρες και σε παρεμβάσεις αποκατάστασης και προστασίας από φυσικές καταστροφές

Εργα εθνικής προτεραιότητας συνολικού ύψους 16,2 δισ. ευρώ αναμένεται να υλοποιήσει το νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2026 -2030 το οποίο εγκρίθηκε την Πέμπτη από το Υπουργικό Συμβούλιο και θα μπει σε φάση υλοποίησης μετά την ψήφισή του από την Βουλή.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης αποτελεί το κομμάτι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, το οποίο υλοποιείται με αμιγώς εθνικούς πόρους, οι οποίοι συγκεντρώθηκαν κατά 500 εκατ. ευρώ τον χρόνο, μέσα από τα μέτρα ύψους 1,1 δισ. ευρώ που ανακοινώθηκαν πριν από το Πάσχα. Τα έργα του ΕΠΑ είναι αυτά που δεν θα μπορούσαν να ενταχθούν, για λογικούς ή συσσωρευτικούς λόγους, ούτε στο Ταμείο Ανάκαμψης ούτε σε συγχρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ.

Η ατζέντα

Αναμεσά τους θα είναι βαριές υποδομές, όπως τμήματα δρόμων, γεφυρών, έργα αποκατάστασης και προστασίας από φυσικές καταστροφές επιπέδου Daniel, έργα που θα ενισχύσουν τις τοπικές κοινωνίες της Δυτικής Μακεδονίας και της Αρκαδίας μετά την απολιγνιτοποίηση. Ειδικά, θα περιλαμβάνονται και έργα ΣΔΙΤ για την κατασκευή σχολείων, πυροσβεστικών σταθμών, αστυνομικών τμημάτων και άλλων δημόσιων κτιρίων, τα οποία δύσκολα μπορούν να ενταχθούν στη συγχρηματοδότηση του ΕΣΠΑ.

Το νέο πρόγραμμα, για την Τετάρτη 2026 -2030 διαθέτει πόρους 16,198 δισ. ευρώ, έναντι πόρων 11.98 δισ. ευρώ που είχε το πρόγραμμα 2021 -2025. Η αύξηση αυτή, αναλύεται σε 2,5 δισ. ευρώ περισσότερους πόρους λόγω της αύξησης του «εθνικού» ΠΔΕ κατά 500 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, υπάρχει ένα ποσό που είναι προς το παρόν «εικονικό», με τη μορφή της υπερδέσμευσης πόρων. Δηλαδή επί του πραγματικού πόσου που διατίθεται, εντάσσονται έργα μεγαλύτερου προϋπολογισμού, ώστε αν κάτι δεν πάει καλά σε κάποιο έργο, η απορρόφηση να μείνει εντός του συόλου από άλλα έργα, τα οποία θα απορροφήσουν περισσότερο κονδύλια από τον αρχικό προϋπολογισμό τους. Η υπερδέσμευση πόρων στο τρέχον πρόγραμμα (2021 -2025) ήταν 20%, ενώ σε αυτό που πάρε πλέον το δρόμο για τη Βουλή είναι σε ποσοστό 30%.

Τα αρχικά κονδύλια του νέου ΕΠΑ μπορεί να αυξηθούν σιν το χρόνο αν υπάρχει ικανοποιητική υλοποίηση των έργων. Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι το ΕΠΑ 2021-2025, έχει αναθεωρηθεί συνολικά τέσσερις φορέ , ξεκινώντας από ένα προϋπολογισμό της τάξης των 10 δισ. ευρώ και φτάνοντας σήμερα τα 11,98 δισ. ευρώ. Από το 2021, σταθερά στα 2,25 δισ. ευρώ, έχουν μείνει τα κονδύλια για τα περιφερειακά προγράμματα. Ο προϋπολογισμός των τομεακών προγραμμάτων αυξήθηκε στα 7,51 από 6,85 δισ. ευρώ. Τη μεγαλύτερη αύξηση είχαν τα ειδικά προγράμματα τα οποία από 155 εκατ. ευρώ το 2021, έχουν φτάσει σήμερα ως προϋπολογισμός τα 2,17 δισ. ευρώ.

Το νέο πρόγραμμα επικεντρώνεται σε έξι στρατηγικές προκλήσεις οι οποίες αφορούν τη δημογραφική γήρανση, το brain drain, την παραγωγικότητα, τις περιφερειακές ανισότητες, το ψηφιακό χάσμα και την κλιματική αλλαγή.

Κατανομή πόρων

Κάθε έργο το οποίο εντάσσεται θα πρέπει να υπηρετεί τους στόχους της διπλής μετάβασης (πράσινη και ψηφιακή) της οικονομίας, της περιφερειακής σύγκλισης, της ανθεκτικότητας απέναντι στην κλιματική αλλαγή, της καινοτομίας και της εξωστρέφειας.

Η κατανομή των πόρων συνολικού ύψους 16,198 δισ. ευρώ του νέου προγράμματος επιμερίζεται ως εξής:

- Στα τομεακά Προγράμματα (ΤΠΑ): διατίθενται 8,74 δισ. ευρώ , (68,11% του ΕΠΑ)
- Στα Περιφερειακά Προγράμματα (ΠΠΑ): διατίθενται 2,5 δισ. (19,49% του ΕΠΑ)
- Στα Ειδικά Προγράμματα: διατίθενται από την αρχή 1,59 δισ. ευρώ. (12,40% του ΕΠΑ).

Η κατανομή αποδεικνύει τον κεντρικό χαρακτήρα του προγράμματος, με τα Τομεακά Προγράμματα να απορροφούν το 68% των πόρων, ενώ παράλληλα διατηρείται σημαντική έμφαση στην αυτονομία των Περιφερειών και στην αξιοποίηση εθνικών πόρων (19,49%).

Ειδικά προγράμματα

Στα Ειδικά Προγράμματα Ανάπτυξης περιλαμβάνονται το Ειδικό Πρόγραμμα Φυσικών Καταστροφών, το Ειδικό Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, έργα ΣΔΙΤ, το Ειδικό Πρόγραμμα της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Οι συνολικοί πόροι κατανέμονται ως εξής:

- Σε Φυσικές Καταστροφές: 800 εκατ. ευρώ
- Στη δίκαιη Μετάβαση: 150 εκατ. ευρώ
- Σε ΣΔΙΤ: 600 εκατ. ευρώ
- Στην προεδρία της Κυβέρνησης: 20 εκατ. ευρώ

Η μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών, γεγονός που αντανακλά την αυξημένη κλιματική ευπάθεια της χώρας και την ανάγκη για άμεση αντίδραση. ■

Ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νίκος Παπαθανάσης, πήρε «πράσινο φως» για το νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2026 -2030.

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Σημαντική αύξηση κονδυλίων

Ο καθ' ύλην αρμόδιος, αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νίκος Παπαθανάσης, αναφερόμενος στο νέο ΕΠΑ, τόνισε ότι η αύξηση των πόρων του νέου προγράμματος από τα 11,98 δισ. ευρώ του ΕΠΑ 2021-2025, είναι αποτέλεσμα της καλύτερης δημοσιονομικής κατάστασης, στην οποία βρίσκεται πλέον η χώρα. «Κρατάμε τα έργα που είναι σε εξέλιξη, ύψους 5 δισεκατομμυρίων και προσθέτουμε νέα ύψους 16 δισεκατομμυρίων που αφορούν την καθημερινότητα ενώ ξεκινούν και 3 νέα ευρωπαϊκά προγράμματα από τον Ιανουάριο του 2026. Το 2019 το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ήταν στα 5,6 δισ. ευρώ, φέτος έφτασε στα 14, 6 δισ. και του χρόνου στα 16,2 δισ. ευρώ με μεγάλη αλλαγή στην απορρόφηση πόρων», τόνισε ο κ. Παπαθανάσης.

68%

των συνολικών πόρων απορροφούν τα Τομεακά Προγράμματα, 19,49% τα Περιφερειακά και 12,40% τα Ειδικά

Με τα κονδύλια του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης θα «τρέξουν» βαριές υποδομές, όπως τμήματα δρόμων και γεφυρών. (Φωτό αρχείου)

Προτεραιότητα σε σχολεία, πυροσβεστικούς σταθμούς και στην ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας μετά την απολιγνιτοποίηση

Τα αρχικά κονδύλια του προγράμματος μπορούν στην πορεία να αυξηθούν, αν υπάρχει ικανοποιητική υλοποίηση των έργων

ΤΑΣΟΣ ΔΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
tdasopoulos@e-typos.com